

Een fietsroute langs monumenten in de gemeente Katwijk.

Afstand: ca. 25 km
Start: Gemeentehuis Katwijk



Zie andere zijde voor uitvergroete routekaart



Katwijk

Uitgave:
Gemeente Katwijk
Postbus 589, 2220 AN Katwijk
Koningin Julianalaan 3
Tel. (071) 406 5000
info@katwijk.nl
www.katwijk.nl

Katwijk

Fietsroute Open Monumentendag

De route begint en eindigt bij het gemeentehuis van Katwijk, zodat u op ieder gewenst punt kunt starten en eindigen. Uitgebreide achtergrondinformatie over de route en de monumenten is te downloaden op de website www.katwijk.nl/monumenten.

Gemeentehuis, Koningin Julianalaan 3, Katwijk

Het gemeentehuis van Katwijk is gebouwd in 1931/1932 naar een ontwerp van de Rotterdamse architecten Hooykaas en Lockhorst. De kosten voor de bouw bedroegen ongeveer 200.000 gulden. Op 21 september 1932 werd het gemeentehuis officieel geopend door prinses Juliana, die toen in Leiden studeerde en in Katwijk woonde. Het gebrandschilderde raam bij de trapopgang is door haar geschenken.



Vanaf het gemeentehuis aan de zijde van de Koningin Julianalaan gaat u rechtsaf en daarna meteen weer rechtsaf onder het gemeentehuis door. Bij de eerste gelegenheid gaat u weer rechtsaf, de Willem de Zwijgerlaan op. Na het oversteken van de Zeeweg slaat u meteen linksaf. Bij de rotonde ter hoogte van de Karel Doormanlaan vervolgt u de weg rechtdoor. De eerstvolgende zijstraat slaat u linksaf de Voorstraat in. Bij de splitsing Voorstraat/Zuidstraat slaat u voor de kerk linksaf de Zuidstraat in. Meteen aan het begin ziet u links de oude begraafplaats.

Oude begraafplaats, Zuidstraat, Katwijk

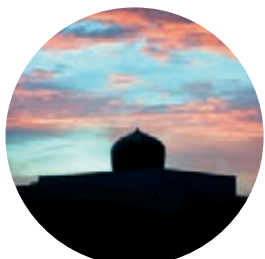
Op de begraafplaats zijn grafstenen van prominente Katwijkers te zien, zoals van kerkmeesters en van de redersfamilie Meerburg. Rond 1750 lieten veel mensen van ge goede stand zich begraven aan zee, omdat dat hygiënischer was. Katwijk aan Zee was in 1791 de derde gemeente die begraven in de kerk afschafte. Daarom zijn er ook veel Leidse namen te vinden op de grafstenen.



Bij het verlaten van de begraafplaats aan de Zuidstraat rijdt u terug de Voorstraat in. U slaat meteen rechtsaf, de Roest van Limburgstraat in. Deze rijdt u helemaal uit tot de Parklaan. Daarna gaat u rechtsaf richting de duinen en de Sportlaan. Deze ligt in het verlengde van de Parklaan. U volgt de Sportlaan tot u recht voor u, de Soefie Tempel ziet liggen.

Soefitempel, Zuidduinsweg 7, Katwijk

De Soefitempel is een ontwerp van de architect S.J. van Embden. De moderne westerse versie van het Soefisme werd in 1910 in de VS gesticht door de Indiër Hazrat Inayat Khan (1882-1927), die tijdens een bezoek in 1922 aan Katwijk in de duinen een bijzondere ervaring had. Op die plaats werd in 1969 de Soefitempel gebouwd met de naam: Murad Hassil (wens vervuld). De Soefibeweging legt de nadruk op het universele in alle religies. De Soefitempel in Katwijk is de enige in de hele wereld.



Bij het verlaten van de Soefitempel aan de Zuidduinsweg slaat u linksaf de Zuidduinsweg in. U rijdt daarna meteen linksaf de Sportlaan in. U rijdt nu richting zee en komt uit op de Zuid-Boulevard. U rijdt rechtdoor totdat u aan uw rechterhand de Vuurtoren tegenkomt.

De Vuurtoren, Vuurbaakplein, Katwijk

Dit rijksmonument is na de Brandaris op Terschelling de oudste vuurtoren van ons land en dateert uit 1605. In navolging van Katwijk kreeg elke vissersplaats aan de kust zijn eigen vuurtoren of vuurbaak. In oorsprong lag op het platte dak een rooster waarop een houtvuur werd gestookt, later een kolenvuur. Halverwege de 19^e eeuw werd een olielamp met reflector in een lichtehuis geplaatst. Sinds 1913 komen er geen schepen meer in Katwijk aan land en is de toren niet meer in werking. De toren is in 1989 gerestaureerd.



Weer op de Boulevard rijdt u in noordelijke richting naar het volgende monument.

Oude Kerk, Boulevard 109, Katwijk

De Oude Kerk, ook wel Witte- of Andreaaskerk genoemd, is het oudste monument van Katwijk aan Zee en stamt uit 1461. Voor de Reformatie was de kerk vernoemd naar Andreas, patroon van de vissers. Nergens anders staat aan de Hollandse kust een kerk zo dicht langs de vloedlijn. De kerk is in 1572 afgebrand. In 1594 werd met de herbouw gestart, maar de kerk werd daarna nooit volledig hersteld. Na de bouw van de Nieuwe Kerk werd de Oude Kerk in 1890 verkocht aan een rederij. In



1924 is het gebouw wederom als kerk in gebruik genomen. De toren werd in 1943 op last van de Duitse bezetter afgebroken. De huidige toren is in 1953 opgebouwd.

U steekt het Andreasplein over en slaat linksaf de Weeshuisstraat in. Vervolgens rijdt u rechtsaf naar de Baljuwstraat. U slaat meteen weer rechtsaf het Baljuwplein op. Ga nu rechtsaf de Louwestraat in. Daarna gaat u rechtsaf de Schippersdam op. Terug naar de Louwestraat en bij het Baljuwplein gaat u rechtsaf de Elleboogstraat in. Ga linksaf de Zuidstraat in. Deze rijdt u helemaal uit. Dan linksaf de Voorstraat inrijden naar de hoofdingang van de Nieuwe Kerk.

Nieuwe Kerk, Voorstraat 79, Katwijk

Deze Neo-Renaissancistische kerk is gebouwd in 1886/1887 en is het vroegste en bekendste ontwerp van de Leidse architect H.J. Jesse. Het interieur bevat fraaie elementen.



Vanaf de kerk slaat u linksaf de Voorstraat in. Steek de kruising rechtdoor over en rijdt de Voorstraat verder uit. Aan uw rechterhand ziet u het Katwijks Museum.

Katwijks Museum, Voorstraat 46, Katwijk

Het Katwijks Museum is ondergebracht in een kapitale rederswoning van architect H.J. Jesse (1860-1943). Het pand is in 1912/1913 gebouwd in opdracht van de Katwijkse reder F.E. Meerburg en werd van 1953-1981 gebruikt als politiebureau. Sinds 1983 is het ingericht als museum.



Vanaf het museum slaat u rechtsaf en fietst u 200 meter richting zee naar huisnummer 35.

Vredeskerk, Voorstraat 35, Katwijk

De Vredeskerk is ontworpen door de architect H.J. Jesse. In de kerk bevindt zich het befaamde Bätzorgel. In 2012 is de kerk ingrijpend verbouwd.



Vanaf de Voorstraat slaat u rechtsaf de Badstraat in. Aan het eind van de Badstraat slaat u linksaf de Koningin Wilhelminastraat in. U rijdt meteen de eerste straat rechts in. Dit is de Sluisweg. Bij de splitsing houdt u links aan de Burgerdijkstraat in. Deze rijdt u uit tot de E.A. Borgerstraat. U rijdt nu tegen de Te Brittenstraat aan. Sla linksaf voor het vissershuisje.

Vissershuisje, Te Brittenstraat 21, Katwijk

Het Vissershuisje dateert ongeveer uit 1890. In die tijd waren er in de wijk 'De Noord' veel van dit soort huisjes waarin grote gezinnen woonden. In 1998 hebben de huidige eigenaren het huisje, na een grondige restauratie, in ere hersteld. Tegenwoordig wordt het huisje verhuurd aan toeristen.



Om de weg te vervolgen draait u om richting Boulevard. U slaat rechtsaf en rijdt door tot de noordkant van de Boulevard. Rijdt rechtsaf de Rijnmond op.

Visserijschool, Sluisweg 98, Katwijk

Het voormalige Scheepvaart- en Transport College dateert uit 1951/1952 en verving de eerste visserijschool uit 1909. Tot 2011 werd hier nautisch onderwijs gegeven. Deze school is één van de laatste overblijfselen uit het Katwijkse maritieme verleden. Veel (oud) Katwijkers hebben een emotionele binding met dit gebouw omdat zij hier hun zeevaartkundige opleiding genoten hebben.



Vervolg de weg over de Rijnmond. Steek het Prins Hendrikkanaal over. Bij de rotonde gaat u rechtdoor de Industrieweg op. Fiets bij de volgende rotonde linksaf de Biltlaan op. Neem de Julianabrug over het uitwateringskanaal. Neem meteen over de brug het fietspad rechtsaf met een scherpe bocht naar rechts. Bij de T-splitsing slaat u linksaf. Het fietspad voert u vanzelf naar de Reijgerslaan, bij de Kalkoven.

Kalkoven, Reijgerslaan, Katwijk

Deze oven stamt uit 1934 en is de laatste nog bestaande kalkoven van Zuid-Holland. Hier werd door de N.V. Kalkfabriek Rijnland tot 1971 schelpkalk gefabriceerd. De geschiedenis van de schelpkalkindustrie gaat terug tot de 13^e eeuw. De hier gefabriceerde schelpkalk was een belangrijk bestanddeel voor metsel- en stukadoormortels en de bouwsector. De oven is in 1998 gerestaureerd.



Nu gaat u onder het viaduct door en naar links. Bij het tankstation slaat u linksaf het fietspad op en over de Roversbrug. U volgt het Roversbrugpad richting de Rooms Katholieke Kerk aan de Kerkstraat. Hier steekt u over en slaat u linksaf voor het hekwerk van de begraafplaats langs.

Kerk Joannes de Doper en Begraafplaats, Kerkstraat 70, Katwijk a/d Rijn

De huidige Joannes de Doperkerk is in Neogotische stijl gebouwd in 1910/1911. De bouw heeft slechts 9 maanden geduurd. De bouwwerkzaamheden zijn voor 1 gulden per dag uitgevoerd door werkeloze bewoners van Katwijk Binnen. Het Rooms Katholieke kerkhof aan de Kerkstraat was ongeveer 50 jaar eerder al aangelegd. De architect, Jean van Groenendaal, was een leerling van Cuypers. De glas-in-lood ramen boven het altaar stellen het leven van de heilige Joannes de Doper voor.



Vervolg uw weg de Kerkstraat in. Passeer de Achterweg. U rijdt rechtdoor de Van Egmondstraat in. Deze uitrijden tot u op de Turfmarkt bent.

De Roskam, Turfmarkt 2, Katwijk a/d Rijn

In het jaar 1560 wordt De Roskam voor het eerst genoemd. Van oudsher was het gebouw eigendom van de baronnen van Wassenauer van Catwijk. In het verleden was de Roskam een pleisterplaats voor mensen op doorreis. De naam Roskam heeft te maken met het feit dat men er paarden kon stallen en verzorgen (roskammen). De voormalige herberg heeft jarenlang dienst gedaan als gerechtsgebouw en is recent verbouwd tot verenigingsgebouw.



Vervolg de weg door de Roskambrug over te gaan. Sla vervolgens over de brug rechtsaf. U rijdt nu op de Overrijn. Aan het eind van de Overrijn slaat u linksaf de Burggravenlaan in. Aan het eind van de Burggravenlaan kunt u linksaf de tuin in van de Wilbert.

De Wilbert (Hof van Katwijk), Katwijk a/d Rijn

De voormalige buitenplaats Hof van Katwijk (Overrijn 7), werd in 1831 in gebruik genomen als Rooms Katholiek gymnasium voor jonge heren (St. Willebrord). In het begin van de 20^{ste} eeuw was het een opleidingsinstituut voor de paters Jezuiten en later de paters Franciscanen. Sinds 1966 maakt het pand deel uit van een bejaarden- en verzorgingstehuis en kreeg het de naam 'De Wilbert'. Het bijbehorende park heet sinds 1831 het 'Heerenscholbos'. Hier bevinden zich oude tuin- en parkornamenten, vijvers met beeldengroepen en de 'Begraafplaats van Katholieke Geestelijken'. De kapel dateert van na de tweede wereldoorlog, hier vindt men in de wand gebeeldhouwde kruiswegstaties. Een onderdeel van het complex is gebouw 'Mutua Fides' (1851).



Terug op de Burggravenlaan slaat u meteen linksaf de Baron van Wijckersloothstraat in. Deze komt uit op de Sandtlaan. Steek de weg over en sla linksaf de Sandtlaan op, totdat u aan uw linkerzijde het Wellantcollege passeert. Ga bij de stoplichten linksaf, de Spinozalaan in. Deze volgt u met de bocht mee naar rechts. U ziet aan uw rechterhand het Spinozahuis.

Spinozahuis, Spinozalaan 29, Rijnsburg

Hier ziet u het Spinozahuisje (1660) waar de wereldberoemde filosoof Benedictus de Spinoza van 1661 tot 1663 woonde en verschillende werken schreef.



Aan het eind van de Spinozalaan slaat u links de Katwijkkerweg in en de Kanaalstraat op. De vierde zijstraat rechts is de Burgemeester Hermansstraat. Na de kerk slaat u linksaf de Hyacintestraat in. Vervolgens gaat u rechtsaf de Burgemeester Meyboomstraat in. Aan het eind gaat u rechtsaf het Noordeinde op. Bij de oversteekplaats langs de Petrarcker naar de Collegiantenstraat. Deze rijdt u uit tot het Moleneind, hier slaat u rechtsaf. Steek de Brouwerstraat over en fiets verder langs De Vliet richting het centrum (westelijke richting). Via de Vliet gaat u aan de noordzijde links de Kerkstraatbrug over en de Kerkstraat in. U komt uit op het Burgemeester Koomansplein bij de Grote of Laurentiuskerk.

Grote of Laurentiuskerk, Burgemeester Koomansplein, Rijnsburg

De Abdij en de Abdijskerk zijn in 1122 gesticht door Petronella van Saksen, Gravin van Holland. Bij het beleg van Leiden door de Spanjaarden, in 1573 of 1574, werden kerk en klooster verwoest. In 1578 is men begonnen met de herbouw van de kerk. De abdij is nooit herbouwd en de ruïne is omstreeks 1808 afgebroken. De kerk is door de



eeuwen heen verschillende keren verbouwd en vergroot. Het schip van de kerk is naar ontwerp van de architect H.J. Jesse. Naast de kerk staat het standbeeld van Graaf Floris V en het Mausoleum.

Het Museum van het Genootschap Oud Rijnsburg bevindt zich vlakbij aan de Oude Vlietweg 6.

Museum van het Genootschap Oud Rijnsburg, Oude Vlietweg 6, Rijnsburg

Het in 2012 heropende museum is volledig gereviseerd. Op de begane grond treft u de geschiedenis van Rijnsburg vanaf haar ontstaan in 975. Er worden diverse exposities gehouden. Eén van de ruimten is ingericht als bestuurskamer waarin alles te vinden is over bestuurlijk Rijnsburg, alsmede een uitgebreide historische bibliotheek.



U fietst langs het museum en slaat linksaf de Tramstraat in. Aan het eind van de Tramstraat gaat u rechtsaf de Oegstgeesterweg op. De eerste zijweg aan uw linkerhand is de Valkenburgerweg. U rijdt deze op en volgt de weg. Waar de weg samenkomt met de Waterboslaan houdt u links aan. Na het Waterbospark slaat u rechtsaf het Valkenburgerseverpad op en neemt u het pontje naar Valkenburg. Fiets linksaf de Hoofdstraat in en sla daarna rechtsaf de Lange Commandeurstraat in. Aan het einde ligt het Castellumplein waar zich de kerk met de toren bevindt.

Kerk, Castellumplein, Valkenburg

Valkenburg heeft in de loop van de eeuwen verschillende kerktorens gehad. De laatste is in mei 1940 zwaar beschadigd door hevige beschietingen op het dorp. Aan het eind van de 20^e eeuw is de toren herrezen. Vanuit de toren zijn de contouren van het laatste Romeinse fort zichtbaar. Ze zijn in het straatwerk van het Castellumplein aangegeven. Hier bevond zich in de Romeinse tijd het castellum van Praetorium Agrippinae, dat deel uitmaakte van de Limes, de noordgrens van het Romeinse rijk (16 na Chr. tot eind 2e eeuw). De oude Romeinse weg liep dwars door het legioenskamp richting Katwijk.



Om naar de oorlogsgraven te fietsen steekt u naast de toren de Broekweg over en gaat u de Ringweg in.

Oorlogsgraven, Broekweg, Valkenburg

Deze graven herinneren aan de Nederlandse militairen die in Valkenburg bij zware gevechten tegen de Duitsers omkwamen.



Terug op het Castellumplein gaat u rechtsaf de Middenweg op. Aan het eind van de Middenweg rijdt u linksaf en steekt u de Hoofdstraat over. U komt uit bij 't Boonrak, deze loopt in een U-vorm. Hier ligt het oude gemeentehuis aan de Rijn. Rijdt 't Boonrak uit tot u weer op de Hoofdstraat bent. Fiets daarna links richting Leiden. Sla rechtsaf de Marinus Poststraat in. Voor het Marinus Postplein gaat u linksaf de Achterweg in. Ga rechtsaf het viaduct over en fiets langs het voormalige vliegveld. Over het viaduct en ga dan linksaf, verder de Achterweg op. U rijdt met de bochten mee door naar De Woerd. Tussen de kassen door komt u op de Zonneveldslaan.

U heeft nu twee opties:

- U keert terug over de Zonneveldslaan en volgt richting Leiden (rechtsaf) de Voorschoterweg. U kunt nu om het Valkenburgse meer en het vliegveld fietsen en via de Wassenaarseweg terug naar Katwijk gaan. Dit is echter een flinke fietstocht!
- U keert terug naar de Hoofdstraat, waarvandaan u over de Valkenburgseweg richting Katwijk aan den Rijn fietst. Terug op de Valkenburgseweg komt u bij de kruising met de Molentuinweg. Steek deze over naar de Rijnstraat. Vervolg de Rijnstraat tot de Kerklaan aan de linkerzijde.

Nederlands Hervormde Kerk en Begraafplaats, Kerklaan 12, Katwijk a/d Rijn

De Dorpskerk werd gebouwd in 1231. In de loop der tijd zijn er gedeelten aangebouwd en gewijzigd. Achter in de kerk staat een marmeren praalgraf (1660). In het graf liggen Willem van Liere en Maria Reygersberg, de toenmalige heer en vrouw van Katwijk. De kerk is gebouwd op het zand van een oude strandwal. Deze ondergrond is de reden dat de kerk niet in het midden van het vroegere dorp is gebouwd.



U kunt nu terugrijden naar de Rijnstraat en deze vervolgen totdat u weer op de Zeeweg komt en eindigt waar u begonnen bent, bij het gemeentehuis.



1. Gemeentehuis, Koningin Julianalaan 3, Katwijk
2. Oude begraafplaats, Zuidstraat, Katwijk
3. Soefitempel, Zuidduinseweg 7, Katwijk
4. De Vuurtoren, Vuurbaakplein, Katwijk
5. Oude Kerk, Boulevard 109, Katwijk
6. Nieuwe Kerk, Voorstraat 79, Katwijk
7. Katwijks Museum, Voorstraat 46, Katwijk
8. Vredeskerk, Voorstraat 35, Katwijk
9. Vissershuisje, Te Brittenstraat 21, Katwijk
10. Visserijschool, Sluisweg 98, Katwijk

11. Kalkoven, Reijgerslaan, Katwijk
12. Kerk Joannes de Doper en Begraafplaats, Kerkstraat 70, Katwijk a/d Rijn
13. De Roskam, Turfmarkt 2, Katwijk a/d Rijn
14. De Wilbert (Hof van Katwijk), Katwijk a/d Rijn
15. Spinozahuis, Spinozalaan 29, Rijnsburg
16. Grote of Laurentiuskerk, Burgemeester Koomansplein, Rijnsburg
17. Museum van het Genootschap Oud Rijnsburg, Oude Vlietweg 6, Rijnsburg
18. Kerk, Castellumplein, Valkenburg
19. Oorlogsgraven, Broekweg, Valkenburg
20. Nederlands Hervormde Kerk en Begraafplaats, Kerklaan 12, Katwijk a/d Rijn